

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Številka 28.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, sredo 6. marca 1940

Cena posamezni številki 1'50

Prekasne objave uredb

Gospodarski svet se zelo pritožuje, da se vse uredbe, a tudi vsi važnejši predpisi objavljajo tako rekoč v zadnjem hipu, ko že stopijo v veljavo. Gospodarskim ljudem na ta način ni mogoče, da bi pravočasno ukrenili, kar se od njih zahteva in zato so kar neprestano pod ugrozo kazni. To zakasnelo objavljanje uredb izvira še iz prejšnjih časov najbolj ostrega strankarskega življenja, ko je bil državni proračun sprejet v zadnjem hipu in le z največjo težavo objavljen pravočasno v »Službenih novinah«. Dostikrat so se pri tem dogajale tudi razne nerednosti in mnogokrat se je zgodilo, da so poslanci šele iz »Službenih novin« zvedeli, za kakšne določbe finančnega zakona so glasovali. Zašli bi predaleč, če bi o tem še nadalje razpravljali. Pač pa moramo konstatirati, da je dostikrat bil novi državni proračun objavljen tako kasno, da niti davkoplačevalci v Beogradu niso mogli pravočasno zvedeti, kakšne nove dolžnosti jim nalaga novi proračun. Še kasneje pa so to zvedeli davkoplačevalci v oddaljenejših pokrajinah. Jasno je, da je tako kasno objavljanje zakonov nedopustno, ker ima davkoplačevalec na vsak način pravico, da zve za svoje nove dolžnosti vsaj nekaj dni pred njih uveljavljanjem.

Za državni proračun, ki je bil izglasovan v največjem strankarskem boju, ko so trajale seje skupščine noč in dan, je bilo še nekako opravičljivo, če se je objava proračuna nekaj zakasnila.

Nobenega razloga pa ni, da se objavljajo kasno uredbe sedaj, ko narodne skupščine ni in ko je samo stvar birokracije, da izidejo predpisi pravočasno, da se morejo tisti, katerih se tičejo, tudi na njih izvajanje pripraviti. Kajti če tega časa nimajo, jih tudi ne morejo izvajati in zato ostanejo vsi predpisi le na papirju. Predpisi pa, ki se ne izvajajo, tudi nimajo smisla in mnogo bolje bi bilo, če takšni predpisi nikdar ne bi izšli. Samo ovirajo poslovanje uradov ter povzročajo nepotrebne situacije davkoplačevalcem.

Tudi v zadnjem času smo doživeli več prepozno objavljenih naredb. Tako je bila uredba o spremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih objavljena v »Službenih novinah« 23. decembra, 1. januarja pa je stopila že v veljavo. Če pomislimo, da so trajali božični prazniki do 27. decembra, da so takrat mogli davkoplačevalci šele dobiti te »Službene novine« v roke, da so bili nato vse dni do novega leta vsi gospodarski ljudje silno zaposleni in če končno upoštevamo še to, da je pomenila ta uredba dalekosežno davčno reformo, potem je pač jasno, da je bila objavljena prekasno.

Davčni zavezanci niso niti pri najboljši volji utegnili, da bi novo uredbo dobro prebrali, a že je ta zanje veljala. To je vsekakor naporno. Zagrizeni birokrati bodo sicer morda rekli, da je ravno to dobro, da izve davčni zavezanec v zadnjem hipu za nove predpise, da se ne more na nje pripraviti in da zlasti ne more z raznimi sredstvi onemogočiti uspeh davčne reforme s tem, da bi pravočasno prilagodil svoje knjige novim predpisom.

Birokrati, ki tako mislijo, res niso nič drugega, ko prav slabi birokrati. Kajti ti niti ne poznajo

odnosa države do svojih državljanov, niti nimajo pojma o svojih dolžnostih do državljanov, niti se jim ne sanja o dobri davčni politiki. Ti birokrati mislijo, da je čisto vseeno, v kakšnem odnosu je država do svojih državljanov, ker je njena eksekutiva dovolj močna, da tudi proti njih volji izvede svoje odredbe. To pa je zmotna misel. Kajti tudi najboljše davčna uprava ne more imeti uspeha, če je v nasprotju z vsemi davčnimi zavezanci. Prav tako pa je jasno, da bo tembolj učinkovita davčna reforma, ki je izvedena brez nasprotovanja davčnih zavezancev. Če je že bila davčna reforma izdelana brez sodelovanja davčnih zavezancev, potem so imeli ti vsaj to pravico, da bi bila objavljena pravočasno, da bi jo mogli do njene uveljavljanja vsaj proučiti.

To se pa ni zgodilo! Uspeli davčne reforme je zaradi tega tudi močno dvomljiv.

Enako je z uredbo št. 3 o omejitvi tekočih goriv. Ta je bila objavljena 21. februarja. V najboljšem primeru je mogel zvedeti za njeno vsebino trgovec v Ljubljani 22. februarja, marsikateri trgovec na deželi pa šele 24. ali 25. februarja. Trgovci so se zato mogli o novi uredbi začeti posvetovati šele 26. februarja in če so do 29. februarja, torej v treh dneh, že mogli zavzeti svoje definitivno stališče, so delali več ko dobro. Potrudili so se kar so se le mogli. Če so sklenili, da ne morejo več prodajati bencinske mešanice, če se uredba ne spremeni, potem so imeli za to tudi tehtne razloge, kajti noben trgovec ne zapre svoje trgovine brez tehtnega razloga.

Njih sklep pa postaja še zlasti jasen, če upoštevamo, da mora vsak trgovec po uredbi št. 3 voditi knjige o prodanih količinah tekočega goriva, a da obrazci za te knjige še niso bili izdani niti do danes! Dejansko trgovci sploh ne morejo izvrševati nove uredbe! Že celo pa ne, kadar so uveljavljene tudi za najmanjše prestopke tako drakonične kazni!

Gospodarski svet mora zato zahtevati, da se vsi zakoni in zakonski predpisi objavljajo pravočasno, da mu je mogoče te predpise tudi izvajati. S pravočasno objavo predpisov bo tudi mogoče te popraviti, še preden so stopili v veljavo in da se ne bo dogajalo to, kar danes, da stopijo novi predpisi sicer v veljavo, da se pa ne morejo izvajati, ker so izdelani prepočasno in s preveliko naglico.

je brez vsake veljave. Nihče ne vpraša šušmarja po legitimaciji in tudi vse ovadne šušmarje so brezuspešne. Tako neverjetno velika je pasivnost oblastev proti šušmarjem, da dobi človek že vtis, da se dela pasivna rezistenca proti zatiranju šušmarstva v lesni stroki. Absolutno nujno je, da višja oblast zahteva od podrejenih organov, da odredbe o zatiranju šušmarstva strogo izvajajo!

To je potrebno tudi zato, ker je zaradi šušmarjev ponekod sečnja naravnost nevarno narasla. V nekaterih krajih bo bodoča generacija brez te kmečke železne rezerve, tako neusmiljeno podirajo šušmarji tudi že mlajša drevesa. Tudi zato je treba, da oblasti brezobzirno nastopijo proti šušmarstvu v lesni stroki.

V splošnem vlada na lesnem trgu konjunktura in izvoz v Italijo je zlasti živahen. Bil bi pa še živahnejši, če ne bi primanjkovalo vagonov.

Na seji se je nato izčrpno razpravljalo o razdelitvi kontingentov za razne dobave ter so bili storjeni potrebni sklepi.

Sejo je nato predsednik Škrbec ob enih popoldne zaključil.

Seja lesnega odseka Zveze industrijcev

Pri Zvezi industrijcev za dravsko banovino je bila dne 1. marca plenarna seja lesnega odseka. Sprito važnih predmetov, ki so bili na dnevnem redu, je bila udeležba na tej seji zelo obilna. Glavni predmet razprave je bilo vprašanje sorazmerne udeležbe lesne industrije na javnih dobavah. V zvezi s tem se je razpravljalo tudi o težavah, na katere zadeva izvoz našega lesa v inozemstvo. Končno je bilo podano tudi poročilo o nedavnem zasedanju Nemško-jugoslovanskega odbora za gozdno in lesno gospodarstvo.

Tekstilna industrija ne more sprejeti italijanskih pogojev

V Ljubljani je bila konferenca zastopnikov tekstilne industrije v Sloveniji, v Zagrebu pa konferenca zastopnikov tekstilne industrije na Hrvaškem. Na obeh teh konferencah se je razpravljalo o zahtevah italijanskih izvoznikov bombažnih prediv. Slovenski in hrvaški tekstilni tovarniki so se zedinili v tem, da sprejmejo prvi del italijanske ponudbe, da se namreč cene za polovico starih zaključkov zvišajo za 5 lir za kilogram. Drugi del predloga, da bi se zvišala carina za 100%, pa vsi odklanjajo. Industrija v Srbiji pa je še manj popustljiva in zahteva, da Italija v celoti izvrši svoje obveznosti po starih trgovskih zaključkih.

Splošno pa se misli, da ne bodo Italijani sprejeli niti ene niti druge zahteve.

Bolgarska bo reorganizirala svoj uvoz

Ministrski svet je sklenil, da se mora v bodoče dovoliti uvoz le na kolektivni podlagi. Za razdelitev uvoženega blaga se ustanove tri direkcije, in sicer za uvoz surovin potrebnih industriji, druga za uvoz blaga, ki ga potrebujejo uvozniki in tretja za uvoz blaga, ki ga naroče uvozne družbe. Tretja direkcija bo skrbela tudi za uvoz blaga, ki ga potrebujejo država in javne ustanove.

Kako se gospodari Za pluge ni denarja, pač pa za podpore zadruham

Naša agrarna proizvodnja je v primeru z ono v naprednejših državah še zelo zaostala. Najmanj še enkrat toliko bi mogli pridelati, če bi tako kmetovali, ko v drugih državah. Toda kako naj bo donos našega kmetijstva večji, če pa primanjkuje plugov, če v mnogih krajih orjejo še z lesenimi plugi. Pred kratkim smo že obširneje poročali o zadevi s plugi in zato ne bomo tu te zadeve ponavljali. Poudarili pa bi eno: Prvi pogoj, da se donosnost našega kmetijstva dvigne, je, da se zemlja dobro preorje. Nabava plugov je zato najvažnejša nujnost. Če bi država dala 2 milijona din na leto za nabavo plugov, bi teh že imeli dosti. Toda za to ni bilo denarja, pač pa ga je za druge namene in mnogo manj potrebne. Da se ne bo govorilo, da govorimo iz kakšne plemenske ali lokalne animoznosti, objavljamo v naslednjem, kar je o tem objavil g. Zvonimir Martinković v zadnji »Metalurgiji«, ko piše naslednje:

»Našim bralcem in drugi javnosti je znano, da smo svojočasno začeli akcijo, da država z letno dotacijo po 200 din za vsak plug, torej z vsoto 2 milijona din na leto omogoči, da pride 10.000 revnih kmetovalcev do dobrega in cenenege pluga domače proizvodnje. Železarne in tovarne plugov v Jugoslaviji so bile tudi pripravljene, da v ta namen tudi same nekaj žrtvujejo, samo da se to vprašanje že enkrat reši. Toda naš predlog je ostal glas vpijočega v puščavi. Pri naši akciji nam niso pomagale niti one organizacije, ki se imenujejo seljaške, zemljoradniške, kmetijske, gospodarske itd. in ki bi bile predvsem poklicane, da skrbijo za to, da pride naš kmetovalec do temeljnega orodja za obdelavo zemlje.

Sedaj v odmevu polemike o plugih leži pred nami faksimile poročila o pregledu stanja in dela Glavne zveze srbskih zemljoradniških zadrug v Beogradu. Poročilo je predložila komisija, v katero so bili delegirani na podlagi odluka kmetijskega ministra št. 66.860/V z dne 16. junija 1939. gg. Proka Jovanović, knjigovodni revizor iz Zemuna in Ivica Šunjić, revizor Glavne zveze hrvatskih gospodarskih zadrug iz Zagreba ter višji računski inšpektor iz

Beograda g. Vladimir Jovanović, ki ga je delegiral finančni minister.

Na koncu svojega poročila ter upoštevajoč ugotovljene činjenice je predlagala komisija zaradi sanacije, da se Glavni zvezi srbskih zemljoradniških zadrug dovoli kot podpora za kritje ugotovljene izgube din 32.000.000—, kot brezobrestno posojilo pa za nadaljevanje dela din 50.000.000—, ki se morajo plačati v 20 letih (ko bi bili seveda odpisani. Op. ured.).

Ni naša stvar, da raziskujemo, kako je mogla nastati tako ogromna izguba — to prepuščamo onim, ki so v to poklicani. Nimamo celo nič proti temu, da država pokrije to izgubo, če je nastala zaradi občeizkorišnega dela ter navzile pravilnemu gospodarjenju. Ne ugovarjamo niti brezobrestnemu posojilu za podpiranje dela Glavne zadružne zveze, ker mora država podpirati vse ustanove, katerih namen je, da pospešujejo in dvigajo naš najštevilnejši stan, našega kmetovalca.

Cudimo se pa in se ne moremo zadosti načuditi, da se za 10.000 plugov letno ni moglo najti celih dveh milijonov din, čeprav smo prepričani, da bi 10.000 plugov letno s svojim učinkom mnogo bolj prepričalo kmetovalce o skrbi države za njih kakor pa težki milijoni, ki so bili izdani v druge namene.

Značilno je, da vse te organizacije, katerih cilj je, da pomagajo kmetu, vlivajo v dušo kmetu mrž-

njo do mestnega gospodarstva, do trgovine in industrije — menda zato, da sebe tem bolj pokažejo kot poštene in edino odrešilne prijatelje kmetov...

Tu ni izjema niti »Gospodarska sloga«, ki — naj nam čitatelji oprostite ta izlet v strankarsko politiko — zahteva odpravo carine na pluge in kmetijske stroje popolnoma v duhu nauka pokojnega dr. Ante Radića, ki je zapisal:

»Narod, ki nima svoje industrije, ta je dan na dan kaznovan z globo.«

Ali čujete? Ta narod je dan na dan kaznovan z globo!

Profesionalnim prijateljem in dozdavnim zaščitnikom našega kmeta to še vedno ni jasno in oni iz čisto prozornih ter demagoških namenov še vedno dvigajo gonjo proti domači industriji (in proti trgovstvu), kakor hitro mislijo, da bi mogli na ta način doseči ceno slavo.

2 milijona din za pluge ni bilo, pač pa 82 milijonov din za izgube zadružne organizacije!

Ali se to ne pravi, dajati za drugim potuho, da smejo imeti še naprej izgubo, da smejo še nadalje slabo gospodariti, ker jih bo na vse zadnje rešila iz zadrege kakor vedno — država?

Ali postaja že vsem jasno, kako nujno potrebno je, da se tudi zadružne organizacije presojaajo bolj objektivno, da velja tudi zanje pregovor, da ni vse zlato, kar se svetli?

Šušmarstvo v lesni stroki se širi

Seja lesnega odseka pri Zvezi trgovskih združenj

V ponedeljek dopoldne je bila v Trgovskem domu v Ljubljani seja Osrednjega lesnega odseka pri Zvezi trgovskih združenj. Seja, katero je vodil predsednik Franjo Škrbec, je bila izredno dobro obiskana.

Na seji je poročal tajnik dr. Ivko Pustišek o seji Stokovnega lesnega odbora v Beogradu ter o sklepih Nemško-jugoslovanskega lesnega odbora na Bledu. Poročal je, da so Nemci pristali na zvišanje cen, da pa to zvišanje še ne zadostuje.

Posamezni delegati so nato poročali o stanju lesne trgovine v njih okrajih. Rdeča nit izvajanj vseh delegatov je bila, da se je šušmarstvo v lesni stroki v zadnjem času naravnost neverjetno razpaslo. Nekateri delegati so navedli posebno drastične primere tega šušmarstva ter opozorili tudi na težko narodno gospodarsko škodo, ki jo delajo ti šušmarji. Legatna trgovina bo zaradi šušmarstva kmalu popolnoma ubita. Odradba, da smejo nakupovati les samo tisti, ki imajo legitimacije,

Ali dobimo še monopol špirta?

»Jugoslov. Kurir« pravi, da se je z neke strani predlagalo odlo-
čujočim činiteljem, da bi se uve-
del pri nas monopol na špirit.
Tak monopol je bil uveden že v
več državah. Država bi odkupila
vse fabrike špirta. Predlagatelj
monopola pravijo nadalje, da se
dejansko ne bi dosti spremenilo.
Država itak že pobira trošarino,
polet tega pa je bila ustanovljena
prisilna prodajna centrala za špi-
rit, po kateri je vsa proizvodnja
in prodaja špirta pod državno
kontrollo. Pri nas da bi se ustano-
vil monopol na ta način, da drža-
va tovarn ne bi odkupila, temveč
bi monopolizirala le prodajo špi-
rita, kakor je monopolizirana pro-
daja tobaka in vžgalic. Tovarne
bi ostale last dosedanjih lastnikov,
delale bi samo za državo. Ti pred-
logi so bili od pristojnih mest baje
zelo ugodno sprejeti.

Odbor za kontrolo cen ustanovljen

Trgovinski minister je podpisal
odlok, s katerim se ustanavlja od-
bor za kontrolo cen. Člani tega
odhoda so:

Gojko Stojanović, pomočnik mi-
nistra za soc. politiko in ljudsko
zdravje,

dr. Dragomir Džosić, direktor
direkcije za organizacijo kmetij-
stva v svrhu prehrane,

Avust Pavletić, inšpektor mi-
nistristva za trgovino in industrijo,
Radomir Popović, svetnik no-
tranjega ministristva,

Svetislav Marodić, glavni tajnik
Trgovinske zbornice v Beogradu,
Dragoljub Milošević, član pred-
sedništva Obrtniške zbornice v
Beogradu,

Djoka Čurčin, gen. tajnik Cen-
trale industrijskih korporacij v
Beogradu,

Djordje Davidović, tajnik Glav-
ne združne zveze.

Sima Kotur, gospodarski refe-
rent Delavske zbornice,

Miloš Stibler, predsednik Zveze
nabavljalnih združenj in kot nje-
gov namestnik Jovan Živanić,
upravnik Zveze konsumnih za-
drug.

Novi odbor je takoj začel po-
slovati in imel prvo sejo že v po-
nedeljek.

Zborovanje gorenjskih motociklistov in avtomobilistov

I. Gorenjski Moto-klub v Kra-
nju sklicuje zaradi neznosne si-
tuacije, ki je nastala z uredbo
št. 3 o omejitvi potrošnje tekočih
goriv, za nedeljo dne 10. marca
1940 ob 10. uri dopoldne v Kranju
v klubski sobi hotela »Evropa«

sestaneke vseh gorenjskih motociklistov in avtomobilistov,

da se pogovori o nastalem polo-
žaju in o potrebnih ukrepih. Klub
namerava nasloviti na vsa v po-
štev prihajajoča oblastva spome-
nice. V ta namen je potrebno, da
mu vsi motoristi in avtomobilisti
posljejo naslednje podatke:

1. Ime lastnika vozila.
2. Poklic lastnika vozila.
3. Reg. število vozila.
4. Vrsta vozila.
5. Jakost stroja in cilindrska vsebina.
6. Znamka vozila.
7. Število bencinske nakaznice.
8. V kakšne svrhe potrebuje svoje vozilo.
9. Koliko bencina dobi sedaj.
10. Koliko bencina bi minimalno potreboval.
11. Utemeljitev, zakaj potrebuje pod 10. navedeno količino goriva.

I. Gorenjski Moto-klub, Kranj.

Daleč po svetu sloveče Dolenj-
ske Toplice so napredaj. Pojasnila
daje Zdraviliška družba Dolenj-
ske Toplice v Ljubljani, Dalmati-
nova ulica 1.

Gospodarsko-finančna mobilizacija v Franciji

Minister Reynaud o novih vladnih odredbah

Francoski finančni minister Paul Reynaud je imel po radiu govor, v katerem je uvodoma naglasil, da vodi Nemčija proti Franciji na morju predvsem gospodarsko vojno. Njena ofenziva je naperjena predvsem proti oskrbi zaveznikov z živili.

Reynaud je nato govoril o gospodarskem in finančnem položaju Francije. Dejal je, da je finančni položaj Francije dober, ker se vsi notranji izdatki krijejo z davki in oborožitvenimi boni, ki so že dosegli vsoto 8 milijard frankov. Treba pa je upoštevati to, da Francija sedaj proizvaja manj ko pred vojno, potroši pa ravno toliko. Proizvaja manj, ker je pet milijonov državljanov stalno pod orožjem in ker je vojna povzročila še druge ovire za proizvodnjo. Francozi so dosedaj krili svoje potrebščine iz svojih rezerv. Bilo pa bi zelo tvegano, če bi še nadalje tako postopali in zato mora tudi za potrošnjo zavladati disciplina.

Racioniranje živil potrebno

Reynaud je govoril nato o racioniranju živil v Nemčiji. Napačno bi bilo, če bi v tem videli le slabost Nemčije in če bi mislili, da moremo mi Francozi racioniranje opu-
stiti. Ali veste, kdo najbolj želi, da bi Francozi ostali tega mnenja? je vprašal Reynaud. Odgovor je le eden: Hitler! Njegova želja je, da bi Francozi ohranili vse življenjske razvade in živeli brezskrbno, dočim bi Nemčija z velikim po-
manjkanjem svoje zaloge ne samo ohranila, temveč jih celo povečala. Če Hitler še ni Francije napadel, ni vzrok samo v tem, ker se boji drugega Verduna, temveč ker ima še svoje skrivne misli. Zakaj se to ne bi povedalo odkritosrčno? Hitler je v svojem govoru dne 30. januarja čisto odkrito povedal, da mu je zmaga nad Poljsko dala va-
ren hrbet, kar kaže, v katero stran bo sedaj šel njegov napad. O Fran-
ciji je dejal, da ima preveč zemlje in da bo to vprašanje rešeno prav tako kakor je bilo rešeno na Poljskem.

Francija je s tem opozorjena. V nekaj mesecih, morda tudi šele v enem letu se namerava udarec proti Franciji, ko bo Francija že zadostno demoralizirana. Morda je Hitler argumentiral takole: Fran-
cozi so sicer hrabri, toda nedisciplinirani in pomanjkanj ne morejo prenesti. Na to zida Hitler, da Francozi ne bodo hoteli prena-
šati racioniranja in da se ne bodo znali organizirati. Toda Hitler se moti. V nekaj dneh se bo začelo delo za razdelitev živil. Vsaka omejitev je udarec proti sovražniku. Izdali se bodo zato ukrepi, ki bodo varovali rezerve Francije in skrbeli tudi za kritje poznejših potrebščin.

Nadaljnja uredba bo poenosta-
vila izmenjavo blaga med Francijo in Vel. Britanijo in njenimi kolo-
nijami. Vse ovirajoče formalnosti bodo odpadle. Sredi vojne se je na velikem ozemlju obnovila trgovin-
ska in plačilna svoboda. Za to delo ima razumevanje tudi Amerika. V tem delu je tudi kal za bodočo reorganizacijo Evrope.

Skupnost Francije in Vel. Brita-
nije ne velja samo za sedanje vojne čase, temveč tudi za bodočnost. Vsak dan sta Francija in Vel. Britanija bolj zvezani, zato pa tudi vsak dan močnejši. Zmaga ne bo zaman, kakor l. 1918., ker je danes tudi vložek večji. Zmaga Nem-
čije ne bi pomenila samo propada Francije, temveč tudi mučeništvo za slehernega Francoza. Sedanja vojna je zavrtna in nevarna zla-
sti zato, ker je njena nevarnost nevidna. Vojna je preizkušnja moči in se mora kot takšna tudi izvo-

jevati. Sovražnik misli, da je Fran-
cija brez življenjske volje in da je izgubila svoj ponos in da nima no-
bene mladine. Zaradi tega je po-
trebno, da se izdajo

ukrepi za povečanje proizvodnje.

Ukrepi, ki jih je izdala franco-
ska vlada so zato zelo daleko-
sežni in pomenijo dejansko popol-
no gospodarsko mobilizacijo Fran-
cije. Ves uvoz, ki ni absolutno potreben, bo ustavljen. Živila se bodo racionirala. Potrošnja benci-
na bo omejena. Lüksni kruh se prepove, število jedil v restavracijah se omeji in tri dni v tednu tu-
di prodaja alkoholnih pijač, razen vino in pivo, katerih konsum ostane še nadalje svoboden. Te omejitve stopijo v veljavo 1. aprila. Povečanje agrarne proizvodnje se bo pospeševalo z vsemi možnimi sredstvi. Prihodnje dni se bodo popisale vse zaloge živil, nakar se bodo izdale karte za živila.

V vseh podjetjih se bodo nasto-

vile v večjem številu žene, ki naj nadomeste vpoklicane moške.

Zlata podloga Francoske banke bo revalorirana, toda tečaj franka ostane neizpremenjen.

V vojni so žrtve neizogibne. Na-
sprotniki Francije se motijo, če mislijo, da je Francija izgubila svoj pogum in svojo moč.

Finančno je Francija vzdržala, gospodarsko pa je bila na slabi-
poti. To kaže dvigajoča se draginja in naraščajoče cene. Del rezerv se je zaradi podražitve blaga porabil. Tudi zlata podloga je od tega trpe-
la. Vlada je izdala samo eno ured-
bo finančne narave, da se namreč ustanovi rezerva za plačevanje zu-
nanjih in druga za plačevanje no-
tranjih dolgov. Vse druge uredbe so gospodarskega značaja, ki ima-
jo namen, da se potrošnja zmanjša, proizvodnja pa poveča. Kot bogata dežela je bila Francija navajena, da je zajemala iz polnega. Na to je računal sovražnik. Francija pa bo disciplinirana in sprejela po-
trebne omejitve.

Uspevanje angleške zunanje trgovine

tudi za časa vojne

Glavni razlog za uspeh britan-
ske zunanje trgovine je, poleg ugodnega zemljepisnega položaja Velike Britanije in načela svo-
bodne trgovine, možnost, da ku-
puje živila in surovine v zameno za svoje industrijske izdelke. Si-
cer je angleški delež v svetovnem izvozu po vrednosti v zadnjih 25 letih padal, delež pri svetov-
ni uvozni vrednosti pa se je dr-
žal na isti višini oziroma celo na-
rastel, posebno po l. 1929. Po celotnem gospodarskem položaju tudi ni vzroka, da bi Velika Bri-
tanija ne obdržala to ugodno raz-
merje.

V zadnjem desetletju je bil eden glavnih znakov v razvoju svetov-
nega gospodarstva padanje cen za surovine, in to zaradi uvedbe boljših delovnih metod v kmetij-
stvu in rudarstvu. Posledica tega je bila, da so države, katerih go-
spodarstvo je zavisno od izvoza surovin, ob pomanjkanju tujih po-
sojil imele na razpolago manj sredstev za nakup industrijskih izdelkov iz industrijskih držav, kakršna je tudi Velika Britanija. Razen tega so te države od prve svetovne vojne dalje začele gra-
diti svoje lastne industrije, v ne-
kih primerih zelo hitro, tako da je bil padec uvoza tujih industrijskih izdelkov tudi posledica do-
mače proizvodnje.

Kljub temu je uvoz strojev za ustanovitev takih narodnih indu-
strij vsaj deloma še povzročil in vzdrževal uvoz tujih industrijskih izdelkov, pa tudi že ustanovljene industrije neizbežno ustvarjajo vedno nove potrebe po uvozu bla-
ga raznih vrst. Razen tega pomeni ustvaritev novih industrij zboljša-
nje delovnih pogojev za te na-
rode, zboljšanje življenjske ravni in dviganje cen za surovine. Zato so prebivalci novoindustrializiranih dežel postopoma postali moč-
ni odjemalci blaga tistih vrst, ki bi se bile prej štele še med luks-
sus. Vrstnost uvoženega blaga se je tako spreminjala, ni pa padel uvoz po vrednosti. Naglo je na-
raslo povpraševanje po več vrstah blaga, ki jih morejo izdelovati le tako visoko specializirane indu-
strijske dežele kot n. pr. Velika Britanija. S to raznolikostjo svo-
je produkcije je mogla Anglija nadomestiti izgube, ki bi jih si-
cer morala utrpeti ob zmanjšanju izvoza premoga in bombaža, teh

nekdanjih glavnih stebrov njene trgovine, ki sta ju izpodrinila na-
predek vodne sile in razvoj lokal-
nih tekstilnih industrij v mnogih državah.

Vojna je seveda nujno povzro-
čila gospodarstvu mnogo težkoč. Z druge strani pa povečuje kup-
no moč držav, ki izvažajo suro-
vine, ker jim omogoča, da pro-
dajo svoje pridelke v večjih mno-
žinah in za boljše cene. Zato je videti, da bo staro načelo izme-
njave — prodaje industrijskih iz-
delkov za surovine — ostalo ve-
ljavno za Anglijo tudi še nadalje. Vojna je že deloma spremenila in bo še spreminjala oblike bla-
govne izmenjave, naravno pravilo pa ostane, in zato ni verjetno, da bi se zaradi vojne poslabšal po-
ložaj Anglije na svetovnem trgu.

Izvozna industrija

Večji napor angleške industrije v sedanji vojni gre sicer pred-
vsem v korist domačemu trgu, polagoma pa se višek proizvo-
dne porazdeljuje tudi na izvozno trgovino. Indeks tekstilne indu-
strije za december 1939 izkazuje dvig izvoznih prodaj od 90 (v letu 1938.) na 96, medtem ko je kombinirani indeks notranje in zuna-
nje prodaje za celo lansko leto znašal že 104 v primeri s 93 iz l. 1938.

Vrednost izvoza bombažnih in volnenih izdelkov, svile, sukanca in drugih tekstilij se je znatno povečala, povečala se je pa tudi količina. Kar se tiče železa, je-
kla in strojev, je izvoz naravno nekoliko padel zaradi večje do-
mače porabe za vojsko. Kljub temu pa se tudi tuji trg ne zane-
marja. Angleška industrija ima še vedno važne tehnične pogodbe oziroma naročila iz inozemstva. Najvažnejša je v tem pogledu in-
dustrija kositrne pločevine. Wa-
liška industrija te pločevine dela z 72% svoje zmogljivosti v pri-
meri s 45 odstotki pred enim letom. Kanada je n. pr. pred kratkim naročila en milijon za-
bojev kositrne pločevine; neki uradnik te industrije je izjavil, da je pričakovati, da se ta industrija razvije v eno najmočnejših na svetu. Prej je bila Nemčija do-
biteljica za 18% svetovnega iz-
voza te vrste pločevine. Ves ta trg je sedaj prešel na industrijo v Walesu.

Politične vesti

Madžarski zun. minister Csaky je v intervjuu dopisniku carigradskega lista »Tan« med drugim izjavil: Madžarska hoče imeti dobre odnose z Jugoslavijo ter želi močno Jugoslavijo. Madžarska je bila vedno najboljša prijateljica Bolgarske. Glede Romunije je de-
jal, da je vprašanje Transilvanije zelo kočljivo, a je zaenkrat odlo-
ženo. To pa ne pomeni, da bi se Madžarska Transilvanije tudi od-
rekla.

Dr. Clodius je baje Romuniji predlagal, da demobilizira, nakar bi Nemčija jamčila Romuniji nje-
ne meje. Romuni niso sprejeli ta predlog.

Italijansko protestno noto proti kontroli nad uvozom premoga iz Nemčije, je prejela angleška vlada po veleposlaniku Vel. Britanije v Rimu. Angleška vlada bo noto temeljito proučila.

V svojem protestu naglašajo itali-
janska vlada, da ukrepi, ki jih je izdala britanska vlada v zvezi z gospodarsko vojno in način, kakor se ti izvajajo, težko škodujejo vsem nevtralnimi državam. Ti ukrepi so tudi nasprotni duhu medna-
rodnega prava, ki ne dovoljuje, da se vsi pomorski promet nevtralnih držav podreja nadzorstvu vojsko-
juočih se držav. Zahteva po pre-
gledu ladij je v nasprotju tudi s sklenjenimi trgovinskimi pogodbami. Poleg tega se s tem škoduje prometu in mednarodni trgovini.

Nota nadalje ostro graja pregled pisemske pošte, ker se s tem krši pisemska tajnost, ki je s haasko konvencijo iz l. 1907. zajamčena. Vsi ti ukrepi vojskujočih se držav pa so tudi v veliko gospodarsko škodo nevtralnimi držav. Kontrola nemškega premoga, ki je name-
njen za Italijo, pa je tem manj zakonita, ker je ta premog neob-
hodno potreben za delo in življe-
nje italijanskega naroda. Nota se končuje z besedami: »Pod takšni-
mi pogoji ugetnejo ukrepi, ki jih je izdala britanska vlada, motiti in ogroziti gospodarske ter politične odnose med Italijo in Vel. Brita-
nijo, kakor so bili urejeni s spo-
razumom z dne 16. aprila 1938.« Te elemente navaja fašistična vlada, da ugotovi odgovornost za more-
bitni kasnejši razvoj tega položaja.

Italijanski tisk piše v svojih ko-
mentarjih k protestni noti, da hoče Vel. Britanija prisiliti Italijo, da bi dobavljala Angliji vojni mate-
rial.

Angleški listi pa poudarjajo, da ne preostaja Angliji nič drugega kakor da poostri kontrolo nad nemško trgovino in da zato tudi poostri blokado. Listi naglašajo, da je Anglija itak predolgo odlašala, da bi ustavila dobavo nemškega premoga Italiji.

Sumner Welles je odpotoval iz Berlina v Basel, od tu pa v Lau-
sanno, kjer bo sestavil svoja po-
ročila Rooseveltu. Ribbentrop je izročil Wellesu pred njegovim od-
hodom iz Berlina pismen odgovor Hitlerja na Rooseveltovo pismo.

Ceprav se čuva največja tajnost o razgovorih Wellesa, se vendar iz krogov, ki so blizu nemškemu zun. ministristvu čuje, da so se pogovori Hitlerja z Wellesom gibal zlasti o dveh vprašanjih: 1. o sovjetsko-
finski vojni ter 2. o ureditvi med-
narodnih vprašanj po vojni. Glede Finske je Nemčija mnenja, da je sedaj vsako posredovanje za skle-
nitev miru napačno in nemogoče. Glede ureditve mednarodnih od-
nosov po vojni pa zahteva Nem-
čija: 1. popolno svobodo morij, 2. vrnitev nemških kolonij in 3. od-
stranitev angleške kontrole v Gi-
braltarju, Singapuru in Malti.

V Ameriki so prepričani, da je po obisku Wellesa v Berlinu poko-
pana vsaka nada na bližnji mir. Welles bo mogel poročati Roose-
veltu samo to, da je poostritev vojne mnogo bližja kakor pa mir.

V tork je še vihrala nad gra-
dom v Viborgu finska zastava. Finci se branijo z največjim po-
žrtvovanjem. Ker so se začeli snež-
ni meteži, je njihov položaj neko-
liko olajšan. Če bi se mogli Finci braniti še nekaj tednov, ko se začne spomladanski vetrovi ter se začne tajati sneg, se bodo morale sovjetske operacije ustaviti zaradi neprehodnosti terena.

Finci še vedno branijo Viborg navzlic težkim izgubam, ki so jih imeli na tem frontnem odseku.

Z zapadne fronte poročajo o šte-
vilnih manjših spopadih patrolnih čet med obema bojnima črtama. Tudi letalski boji so vedno bolj živahni. Poročila o sestreljenih letalcih pa se ne ujemajo.

Na zahtevo sovjetske vlade je nemška vlada izročila vse ukrajin-
ske voditelje, ki so pobegnili iz Rusije v Nemčijo. Tudi več članov ukrajinske legije bo izročeni sov-
jetski policiji.

Prvi prostovoljci iz USA so prišli v Kanado, odkoder bodo odpoto-
vali na Finsko.

Denarstvo

Obtok bankovcev čez 10 milijard

Zadnji izkaz Narodne banke navaja med drugim naslednje spremembe (vse številke v milijonih din):

Kovinska podloga se je zvišala za 3-9 na 2.020-2.

Devize izven podloge so narasle za 69-4 na 908-3.

Vsota kovancev se je zmanjšala za 19-8 na 463-1.

Posojila so skupno narasla za 0-8 na 1.889-2, in sicer so se mešična zvišala za 0-6 na 1.814-9, lombardna pa za 0-2 na 74-3.

Eskont bonov državne obrambe se je dvignil za 68-0 na 1.612-0.

Razna aktiva so padla za 78-2 na 2.260-9.

Obtok bankovcev se je zvišal za 160 na 10.071-9, obveznosti na pokaz so padle za 117-2 na 2.112-2.

Skupno kritje se je znižalo od 26-76 na 26-70%, samo zlato pa od 26-57 na 26-52%.

Uradni tečaji za marec

Finančni minister je predpisal za mesec marec naslednje uradne tečaje:

1 napoleon	din 350-—
1 zlati turški lira	398-30
1 angleški funt	217-50
1 ameriški dolar	55-—
1 kanadski dolar	54-80
1 nemška marka	14-80
1 belga	9-30
1 pengö	8-70
1 brazilski milreis	2-85
1 egiptovski funt	217-—
1 palestinski funt	218-—
1 urugvajski pezos	18-70
1 argentinski pezos	12-80
1 čilski pezos	1-25
1 turški papir. lira	34-—
100 francoskih frankov	123-30
100 švicarskih frankov	1235-—
100 italijanskih lir	228-80
100 nizozem. goldinarjev	2929-—
100 bolgarskih levov	45-—
100 romunskih levjev	25-—
100 danskih kron	1063-—
100 švedskih kron	1300-—
100 norveških kron	1250-—
100 pezet	430-—
100 drahem	40-—
100 čeških kron	150-50
100 finskih mark	92-60
100 letonskih lat	720-—
100 iranskih (perz.) rialov	100-—

Tem tečajem je že prištet pribitek (»prim«).

Problem zlata za USA

Priliv zlata v U. S. A. stalno raste. Organizacija bank v U. S. A. trdi, da bodo zlate rezerve Združenih držav Severne Amerike narasle nad 25 milijard dolarjev, če bo trajala vojna 3 do 4 leta. V tem primeru bi v vsem drugem svetu ostalo le zelo malo zlata. Ameriški strokovnjaki trde, da dela Amerika zaveznikom veliko uslugo, ker ne menja svoje politike glede zlata. Ker so krediti in posojila prepovedana, more sprejemati Amerika naročila za vojni material ali živila le proti plačilu v zlato. To je sedaj edina pomoč, ki jo morejo U. S. A. izkazati zaveznikom.

Ameriški bančniki so nadalje mnenja, da bo morala Amerika po vojni kot največji upnik sprejemati svojo politiko. Združene države Severne Amerike bodo morale nastopati po vojni kot največji kupec v tujini in zlasti na evropskem trgu. Združene države Severne Amerike se morajo sprijazniti s tem, da se bo po vojni začel odtok zlata, ker se bo uvoz iz tujine povečal.

Promet v februarju na Ljubljanski borzi

Devize:

Skupni devizni promet v februarju je znašal **din 51.504.555**; največji zaključki so bili perfektni v devizi Berlin in New York; promet v nemških markah presega tri petine celomesečnega prometa, v amer. dolarjih pa nad eno petino. V primeri s prometom v februarju 1939. je letos devizni promet narasel za več ko sedem milijonov dinarjev, dočim znaša porast deviznih zaključkov nasproti februarju 1938. celo nad 34 milijonov dinarjev. Pa tudi če primerjamo zaključke v letošnjem februarju z onimi v letošnjem januarju, vidimo, da se je dvignil promet za skoraj celih šest milijonov dinarjev.

Iz primerjave prometa v februarju 1940. je razvidno zlasti nazadovanje zaključkov v devizi London, a nasprotno porast zaključkov v devizi Curih. Na poedine devize odpadejo tile zaključki:

tisoč din	
Amsterdam	284
Berlin	31.458 priv.kliring
Curih	5.034
London	459 priv.kliring
New York	13.266
Pariz	73
Praga	4
Sofija	29
Solun	562 boni
Stockholm	296
Trst	39

Efekti:

Tendenca za državne vrednostne papirje je bila v prvi polovici februarja trdna, v drugi pa zelo trdna; prometa ni bilo razen par zaključkov v delnicah Trboveljske premogokopne družbe, in sicer:

Blagovni promet

Žito:

Tendenca za žito in mlevske izdelke je bila v prvi polovici februarja čvrsta, zlasti za koruzo, v drugi polovici pa zelo čvrsta. Promet je bil v pšenici na bazi 195-—, 205-— in 206-— ter v koruzi na bazi 137-—, 139-— in 148-50, poleg tega pa je bila zaključena tudi koruzna ostra moka na bazi 210-—, a poletna (koruzna) moka na bazi 220-— za 100 kg franko vagon.

V razdobju februarja t. l. je poskočila cena na ljubljanski borzi za din 8-50 pri južnobanatski pšenici, za din 10-— pri gornjebaški pšenici, dalje za din 14-— pri umetno sušeni koruzi in za dinarjev 18-50 pri časi primerno suhi koruzi, prav tako se je dvignila cena prekmurskemu prosu za din 30-—, pri rži za din 7-50, pri ječmenu za din 5-—, istotoliko pri ajdi, dočim se je oves podražil za din 7-50, a pšenična moka vseh vrst za din 10-— pri 100 kg franko vagon.

Razpoloženje na žitnem tržišču kaže še nadalje čvrsto tendenco tako glede cen, kakor tudi glede razvoja mlevske in žitne kupčije v bližnji bodočnosti.

Les:

Tendenca za mehki les je bila ves februar 1940. čvrsta, oziroma je sedaj že zelo čvrsta, za ostali les pa je nespremenjeno trdna (za hrastovino) in mlačna (za bukovino).

Cene za bukove in hrastove hlode pa tudi za bukov in hrastov les so ostale povsem brez izpremembe, dočim sta se smrekovina in jelovina še nadalje podražila. Tako so v ceni poskočili tekom februarja t. l. smrekovi-jelovi hlodi I/II monte za 30-— din pri m³, brzojavni drogi za din 15-— pri m³, merkantilni bordonali za din 40-—, filerji do 5-1/8" za din 15-—, ostali trami za din 20-—, deske-plohi od 16 cm dalje, konični za din 25-—,

5. II. 1940. na bazi din 235-—, 28. II. 1940. pa na bazi din 240-— za eno delnico.

Notice državnih efektov so bile:

1. februarja 1940.

7% investicijsko	98-—	99-—
8% Blairovo	96-—	98-—
7% Blairovo	87-—	88-—
7% Seligmanovo	100-—	101-—
4% agrarne	50-—	52-—
6% begluške	74-—	76-—
7% stabilizacijsko	98-—	100-—
6% dalmatinske agr.	70-—	71-—
25% vojna škoda	423-—	425-—

29. februarja 1940.

7% investicijsko	98-—	100-—
8% Blairovo	97-50	99-50
7% Blairovo	90-—	91-—
7% Seligmanovo	100-—	102-—
4% agrarne	50-—	52-—
6% begluške	77-—	78-—
7% stabilizacijsko	96-—	98-—
6% dalmatinske agr.	71-—	72-—
25% vojna škoda	428-—	431-—

Iz gornje primerjave je razviden porast tečajev malone vseh državnih vrednostnih papirjev, izvzemši stabilizacijskega posojila ter 4% agrarnih obveznic iz leta 1921. in dalmatinskih agrarnih obveznic.

Izmed bančnih vrednot je notirala samo Narodna banka, in sicer v začetku februarja din 7.350 za denar, din 7.500-— za blago, koncem februarja pa din 7.600-— v povpraševanju, a din 7.800-— v ponudbi. Izmed industrijskih papirjev pa je beležila edino Trboveljska premogokopna družba večjidel na bazi din 240-— v povpraševanju ter din 250-— v ponudbi, t. j. na bazi tečajev od 1. in 29. februarja 1940. Ostali efekti sploh niso beležili.

a paralelni za din 40-— pri m³, dočim so se podražile škorote od 16 cm dalje, konične za din 40-—, paralelne pa tudi za 40-— din, a škorote, podmerne, od 10 do 15 cm za din 35-— pri m³. Dalje se je dvignila cena za plohe neobrobiljene v I/II kvaliteti, in sicer pri brestu za din 10-—, pri javorju za din 30-— in pri lipi za din 10-— pro m³.

Tudi parketi so se nekoliko podražili, in sicer hrastovi za 1 din, a bukov za 3-— din pri m², dočim so železniški pragi notirali brez izpremembe. Nasprotno pa so se drva ponovno dvignila v ceni za din 1-— pri 100 kg tako bukovih kakor tudi hrastovih drv. Tudi oglje kaže stalen dvig cen ter je za din 2-— dražje pri 100 kg.

Promet v lesu je bil na ljubljanski borzi v februarju razmeroma zadovoljiv. Največ je bilo zaključeno tramov smreka-jelka, zatem pa smrekovih desk, znatno manj pa borovih in mecesnovih desk, razen tega pa nekaj zaključkov v letvicah, v smrekovih moralih, v borovih bordonalih ter v smrekovih drogih. Smrekove deske so bile prodane večji del na bazi din 560-650, borove deske na bazi din 600, letvice na bazi 520, mecesnove deske na bazi din 1.060, smrekovi morali na bazi din 610, borovi bordonali na bazi din 650, trami smreka-jelka na bazi dinarjev 287-390.

III.

Proizvodnja

Produkcija mehkega rezanega in tesanega lesa sploh ne more sproti kriti velikih potreb zlasti naših inozemskih kupcev, pa tudi domači potrošniki stalno iščejo suho blago, ki ga pa ni več na zalogah, zbog česar je tudi cena za domači konsum silno narasla.

Produkcija drv je počivala skoro štiri mesece zaradi preostre zime; cena je poskočila v isti meri, kakor se je povečalo povpraševanje.

Suhega blaga sploh ni več, na trge se dovažajo le drva, ki so še sveža in pravkar pripravljena.

Prav tako je počivala produkcija oglja, kar je povzročilo na eni strani znaten dvig cen (danes plačujejo za prva oglje že 80 dinarjev za 100 kg franko vagon!), na drugi strani pa še povečanje povpraševanj. Zanimanje za oglje raste v vsakim dnem in vse kaže, da bo produkcija oglja postala še bolj rentabilna.

Železniških pragov je bilo bolj malo produciranih, a tudi zanimanja ni bilo posebnega za to blago (bodisi hrastovo ali bukovno).

Tudi parketi so v produkciji nekako zastali, povpraševanja pa v tem času običajno sploh ni, toda cene so ostale normalne, t. j. na dosedanj višini.

Opaziti je, da naši lesni obrati čimdalje bolj posvečajo vso pažnjo kar najbolj obsežni proizvodnji predvsem stavbenega blaga, t. j. tramov in desk v monte oziroma tudi v tombante kakovosti. Vzrok temu pojavu leži v stalnem dviganju cen za mehko rezano in tesano blago, ki ga z lahkoto in po silno visokih cenah prodamo doma in v inozemstvu.

Izvoz lesa

v Nemčijo je zastal, ki je sicer z zadnjo pogodbo nekoliko dvignila bazo cen (sedaj velja za maksimalno bazo RM 55!), toda našim eksporterjem še vseeno bolj konvenira prodajati lesne izdelke v druge države, predvsem v Italijo, deloma tudi v Švico in Francijo. Še največ izvozimo v Nemčijo bukovih hlodov za izdelovanje furnirja in pa bukovih cepanic za celulozo, razen tega pa še oglje.

Nasprotno pa je naš izvoz v Italijo vsak dan večji; tako gre zadnje čase na tisoče vagonov bukovega lesa za izdelovanje celuloze, dalje pa neverjetno velike količine stavbenega blaga, t. j. tramov in desk v tombante (t. j. I/II/III/IV kvalitete). Vse blago pa pošljemo le proti plačilu v kliringu vnaprej (kliring antecipatno!), pri čemer izgleda da cene sploh ne igrajo nikake vloge, ker je potreba (pri voj. gradnjah doma in v koloni-

Vsak napreden trgovec

prodaja le tako blago, s katerim svojim odjemalcem koristi.

Nudite tudi Vi Vašim odjemalcem v prvi vrsti naravno Rogaško slatino; s tem koristite njim in sebi!

jah!) tako velika, kot se menda nikoli doslej. Vsaj nenormalno visoke cene, ki nam jih nudijo italijanski uvozniki, nas v tem potrjujejo.

Pri tej priliki moramo pa naše lesne producente in še bolj trgovce (izvoznike) opozoriti na dejstvo, da bo Donava pri Galacu kmalu sposobna za plovbo in bo tedaj mogla romunska lesna izvozna trgovina vreči na trg znatne količine izdelanega blaga, kar bo vsekakor kolikor toliko vplivalo na cene tudi pri nas, ki bodo zato gotovo nazadovale, ne pa še rasle.

Ostalo blago:

Tendenca za fižol je ostala nespremenjena stalna, promet je bil neznaten, cene pa večidel nespremenjene, le prepelčar se je celo pocenil za din 10-— pri 100 kg tekom februarja 1940. Tendence za krompir je tudi stalna, promet slab, cene pa so poskočile, in sicer za din 25-— pri kranjskem oneidikrompirju ter pri poznem rožniku, a za din 10-— pri ranem rožniku ter pri kresniku; za din 10-— se je podražil tudi industrijski krompir (ela in voltman).

Seno je kazalo trdno oziroma čvrsto tendenco ob dokaj dobrem prometu. Cene so poskočile v februarja za din 10-— pri 100 kg in sicer tako pri sladkem kakor tudi pri polsladkem ter kislem senu. Pšenična slama se je prav tako podražila za din 5-— pri 100 kg.

Orehov že skoro ni več na trgu, a njih cena je porasla za din 25-— pri 100 kg.

Trboveljski premog je v ceni poskočil za din 10-— pri 100 kg (vse velja seve le za vagonске dohave), toda naročila se le počasi efektuirajo.

tilov, gumenih jermenov; 20. marca lanene jadrnine ter konopnene vrvi, karbida, krede, žilnikov; 22. marca raznih priprav za brušenje.

LICITACIJE

Dne 12. marca bo v intendanturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo raznih živil.

Dne 12. marca bo v intendanturi štaba savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija za dobavo mila za pranje ter mila za umivanje.

Pri Upravi zavoda za izdelavo vojne opreme v Beogradu in istočasno v Zagrebu bodo licitacije: dne 14. marca za dobavo bombažnega platna; 15. marca desk za postelje; 16. marca konopnena ambalažna platna; 19. marca lanena, impregnirana in svilena platna; 20. marca boks-usnja. Dne 18. marca bo v Beogradu II. licitacija za prodajo raznih odpadkov.

Dne 15. marca bo v ekonomskem oddelku generalne direkcije drž. železnice v Beogradu licitacija za dobavo okroglega, kvadratnega in profilnega železa; 23. marca gumijskih cevi za parno ogrevanje in zavore; 27. marca raznih barv v prahu; 29. marca železne mreže in žice; 1. aprila železnih verig in dne 2. aprila sivega livarskega železa.

Dne 20. marca bo v intendanturi štaba jadranske divizijske oblasti v Splitu licitacija za dobavo večje množine drv.

Dne 20. marca bo pri štabu zrakoplovstva vojske v Zemunu licitacija za dobavo raznih potrebščin za automobile.

Dne 20. marca bo pri Upravi barutane v Kamniku licitacija za dobavo 100.000 kg parafina; 21. marca laboratorijskih aparatov in pribora; 22. marca raznih kemikalij in dne 23. marca laboratorijskega steklenega in porcelanskega materiala.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke, škrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8

Telefon št. 22-72.

Stanje naših kliringov

Glavna karakteristika sprememb v stanju naših kliringov pretekli teden je, da so naši dolgovi Italiji in Madžarski prav znatno padli, zato pa se je zelo povečal dolg Češko-Moravske. Naše terjatve proti Nemčiji so padle za 84 na 153'6 milijona din. Gibanje terjatev se vidi iz naslednjih števil (vse v milijonih dotične valute):

Aktivni kliringi:	29. II.	22. II.
Bolgarska din	1'26	1'40
Nemčija RM	11'02	11'59
Češko-Moravska Kč	81'46	75'60
Španija pezeta	2'93	2'93
Francija fr. fr.	2'71	0'97
Turčija din	1'18	1'15

Pasivni kliringi:

Pasivni kliringi:	1'42	1'42
Belgija belg.	1'42	1'42
Madžarska din	18'80	28'43
Italija din	34'97	45'28
Poljska din	18'89	18'89
Romunija din	15'59	14'87
Slovaška Ks	2'82	2'73
Franc. kolonije fr. fr.	0'18	0'04

Podaljšanje potrdil (uverenj) Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine

Trg. minister dr. Andres je z odlokom z dne 2. marca in na podlagi čl. 1. in 7. uredbe o organizaciji Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine odredil, da sme podaljševati Zavod izvozna potrdila samo proti plačilu 50% takse, ki se plača za dotična potrdila. Samo v izjemnih in dejansko utemeljenih primerih bo dovolil trgovinski minister, da se na prošnjo izvoznikov podaljša potrdilo brez plačila dopolnilne takse.

Ta odlok je bil izdan iz razloga, ker so se v zadnjem času silno pomnožili primeri podaljševanja izvoznih potrdil tudi zaradi špekulacije, da bi se moglo blago nabaviti ceneje ali pa izvoziti v času, ko bo cena posebno visoka. S tem pa se dela nered v rednem izkoriščanju kontingentov in uprava Zavoda je bila zaradi tega zelo obremenjena. Sicer pa je Zavod v večini primerov na zahtevo izvoznikov podaljševal izvozna potrdila, upoštevajoč pri tem predpise, ki veljajo za izvoz.

Protiv uvedbi izvoznih carin

Kadar pri nas cene rastejo, vedno predlagajo nekateri uvedbo izvoznih carin, da bi se izvoz znižal in s tem tudi cene na domačem trgu. Ta samo konsumentška politika pa je za agrarno državo, ki živi od izvoza, nesprejemljiva. Zato tudi trajno v Jugoslaviji ni mogla prodreti in vse kaže, da tudi sedaj ne bo. To je zato, ker hoče sedanja vlada ceno kmetijskih proizvodov čim bolj dvigniti, kar se pa more doseči le z izvozom. Z uvedbo izvozne carine pa bi se izvoz nedomno zelo zavrnil.

Izvozne carine bi se torej mogle uvesti le na industrijske izdelke. A tudi to je nemogoče. Predvsem bi morali biti veseli, če bi bil izvoz industrijskih izdelkov ven, ker bi to pomenilo polno obratovanje naših industrij in s tem tudi zvišanje števila zaposlenega delavstva. Poleg tega pa izvoz nam najpotrebnejših industrijskih izdelkov itak ni dovoljen.

Naša industrija je še mlada in zato je že veliko, če sploh more na tujih trgih uspešno konkurirati. Če bi morala sedaj še plačevati izvozno carino, bi prav gotovo postala nekonkurenčna, zlasti še, ker druge države podpirajo izvoz s premijami, ne pa da bi ga dušile z izvoznimi carinami.

Misel o izvoznih carinah je prav gotovo čisto ponesrečena misel!

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 1. marca objavlja: Naredbo št. 3 o omejitvi prodaje tekočega goriva — Odločbo o količini bencinske mešanice, ki se

oddaja na karte (kupone) za pogon motornih vozil — Pravilnik o banovinskem skladu za vzdrževanje regulacijskih zgradb — Odločbo o ustanovitvi in pričetku poslovanja invalidskega odseka pri kr. banski upravi dravske banovine — Odločbo o združitvi odseka za zaščito pred letalskimi napadi in mobilizacijskega odseka v mobilizacijski odsek — Naredbo

o spremembi naredbe o odpiranju in zapiranju gostinskih podjetij (da smejo za posamezne obrate in za posamezne dni podaljšati policijsko uro izjemno po potrebi uprava policije v Ljubljani in predstojništva policij v Mariboru, Celju in Kranju, policijski komisarjat na Jesenicah in mestni kapitanat v Ptuj, v vseh drugih občinah pa sreska načelstva.)

Manjša zaposlenost v januarju

Po statistiki OUZD-a v Ljubljani

Povprečno število zavarovanega delavstva je znašalo v januarju 1940 skupno 89.944 oseb. V primeri z januarjem 1939 je članstvo neznatno narastlo, in sicer za +287 delavcev, v primeri z decembrom 1939 pa padlo za -9133 oseb, to je skoraj za 10%.

V konjunkturalnem pogledu so napredovale predvsem sledeče industrije: predelovanje kože in njenih surogatov za +1037 delavcev, gradnja železnic, cest in vodnih zgradb (javna dela) za +722 delavcev, javni promet za +514 delavcev itd. Obratno so pa nazadovale: tekstilna industrija za -434 delavcev, industrija hrane in pijače za -276 delavcev, industrija kamenja in zemlje za -242 delavcev itd.

V sezijskem pogledu nimamo pri nobeni industriji pomembnejšega napredovanja, edino služničar ima prirast za 102 osebi. Obratno so pa nazadovale nekatere industrije v izredno velikem obsegu, n. pr. gradnje nad zemljo (stavbarstvo) za -3080 delavcev, gradnja železnic, cest in vodnih zgradb za -2189 delavcev, gozdno-žagarska industrija za -1074 delavcev, industrija kamein in zemlje za -1038 delavcev itd. Vzrok temu horendnemu sezijskemu nazadovanju tiči brez dvoma v izrednem mrazu letošnje zime. Imamo pa tudi sezijsko nazadovanje, ki ima druge vzroke.

Tako n. pr. je nazadovala tekstilna industrija za -509 delavcev, predelovanje kože in njenih surogatov za -303 delavce itd.

In kaj pravi k temu »Narodno blagostanje«

Da Slovenija znova preživlja silno konjunkturo. Pravi na podlagi številk OUZD za december, da je doživelo 1. 1939. število zavarovanega delavstva rekordno višino, t. j. 99.995 zavarovancev. Trditev »Narodnega blagostanja« pa je brez podlage, ker je bilo že pred desetimi leti število zavarovancev višje. Poleg tega pa je treba še upoštevati, da pred 10 leti zavarovanje delavstva ni bilo tako popolno izvedeno kot sedaj. Trditev »Narodnega blagostanja« je torej dvakrat napačna.

»Narodno blagostanje«, ki sicer zna zelo lepo razpravljati o gospodarskih vprašanjih, ima očitno slabost za slovensko konjunkturo. To kar neutrudno preganja in zasleduje, pa čeprav je s tem svojim konjičkom doživelo že toliko polomov. Ne moremo seveda braniti, da ne bi doživelo še novih, če smatra to za potrebno. Opozorjamo le, da govori poročilo OUZD o horendnem sezijskem nazadovanju zaposlenosti v Sloveniji, da je govorjenje »Nar. blagostanja« o rekordni višini zavarovancev v resnici rekordna nesmisel.

Zunanja trgovina

Carinski ažio, ki je bil v zadnjih letih že ponovno zvišan, bo baje sedaj znova zvišan. Upamo, da bo ta misel padla, ker bi zvišanje ažijskega pomenilo oslabitev vrednosti dinarja.

Italija želi, da bi nabavila pri nas premoga še za 24 milijonov lir poleg onih 200.000 ton, ki se sedaj že dobavljajo v Italijo.

Mednarodni velesejem za živino bo v Budimpešti 30. marca. Velesejem bo obiskal minister dr. Čubrilovič s svojim pomočnikom Cijanovičem. Naša država bo na sejm kupila več plemenske živine.

Madžarski rejci debelih svinj so dobili od vlade kredit 5 milijonov pengov.

Nemški patentni urad je dobil v zadnjem času 2000 prošenj za patentiranje nadomestka za kavo.

Italijanska vlada namerava uvesti nove monopole. Zlasti bi se uvedli monopoli na surovine, da bi bila kontrola nad njih uporabo tem bolj učinkovita.

Britanska vlada je ustanovila posebno podjetje, ki ima nalog, da nakupi vsa jajca, ki jih more dobiti v Romuniji, na Bolgarskem in Madžarskem. Ker ne more Anglija dobivati jajc iz Poljske, je začelo teh v Angliji primanjkovati.

Trgovinska pogodba med Japonko, Mandžurijo in Italijo je bila podaljšana za nadaljnjih šest mesecev.

150.000 tekstilnih delavcev v Indiji namerava začeti stavkati, ker so tovarne odklonile njih zahtevo po 150dostotnem zvišanju njih mezd.

Doma in po svetu

Trgovinski minister dr. Andres je iz Leipziga odpotoval v Berlin, kjer ga je sprejel zun. minister v. Ribbentrop. Hitler je odkloval dr. Andresa z Velikim križem nemškega orla. Dr. Andres je podal nemškemu novinarjem daljšo izjavo, v kateri je zlasti naglašal, da se jugoslovansko in nemško gospodarstvo srečno dopolnjujeta. Govoril je tudi o jugoslovanski nevtiralnosti, ki je Jugoslavija ne pojmuje le kot svojo pravico, temveč tudi kot svojo dolžnost.

»Trgovinski glasnik« poroča, da so se izgled, da bi prišlo do sporazuma med vsemi radikalnimi skupinami, v zadnjem času poslabšali. List meni, da je glavni vzrok v tem, ker so člani glavnega odbora nasprotni sporazumu. Oseba vprašanja so še vedno nepremagljiva ovira.

V čast italijanskega poslanika Indellija, ki odhaja za veleposlanika v Tokio, je priredil zunanji minister Cinciar-Marković banket.

Ameriški poslanik v Beogradu je obiskal v spremstvu zagrebškega gen. konzula podpredsednika vlade dr. Mačka.

Upokojen je bil univerzitetni profesor Slobodan Jovanović, ki je pred kratkim praznoval svojo sedemdesetletnico in ki uživa v vseh srbskih, pa tudi v vseh jugoslovanskih krogih kot zaslužjen nacionalni delavec in velik znanstvenik največje spoštovanje.

V Zagrebu so zopet eksplodirali v telefonski govorilnici tempirani naboj. Človeških žrtev ni bilo pri

nobeni teh eksplozij. Več oseb je bilo zaradi teh atentatov aretiranih.

Dr. Maček je izdal oster proglas proti frankovskim teroristom, ki so začeli postavljati dinamične patrone po telefonskih govorilnicah. Dr. Maček poziva vse prebivalstvo, da pomaga pri izsleditvi teh atentatorjev.

Madžarska kulturna zajednica za banovino Hrvatsko je bila ustanovljena v Zagrebu. Za njenega predsednika je bil izvoljen Šandor Molnar.

Ustanovna skupščina Zveze trgovskih pomočnikov banovine Hrvatske je bila pretekli teden v Zagrebu. Zveza je bila ustanovljena, da bi bil bolj učinkovito zastopani interesi trgovskih pomočnikov.

Beograjska občina namerava naročiti v Italiji 30 novih tramvajskih vagonov. Domače trdke protestirajo proti temu naročilu in zahtevajo, da se vsaj polovica vagonov naroči pri domačih trdkah, katerim primanjkuje naročil.

Združenje mlinске industrije se je obrnilo na pristojne kroge, da se moka izvzame iz določb uredbe o kontroli cen.

V kratkem se začne v Zagrebu zidati velika nova poštna palača. Novo poštno poslopje Zagreb na vsak način potrebuje, ker je sedanje še iz predvojnih časov. Prav tako pa potrebuje novo poštno poslopje tudi Ljubljana, pa tudi številni drugi poštni uradi v Sloveniji bi nujno potrebovali novih poštinskih prostorov. Zato ponavljamo svojo staro zahtevo, da se zgradi v Ljubljani novo poštno poslopje in že napravi enkrat konec sedanji miseriji.

SUZOR je dovolil zagrebški občini posojilo 30 milijonov din, občini na Sušaku pa poleg že podeljenega 12milijonskega posojila še kredit 4 milijonov din.

Muzej za civilno zaščito je otvoril v Zagrebu ban dr. Šubašić.

Nov most čez Kolpo se bo pri Karlovcu začel delati spomladi.

Polijski stražnik, ki je ustrelil bivšega gen. direktorja Prizada dr. Eda Markovića, je bil obsojen na dve leti strogega zapor.

V Primorju se je začel lov na sardele. Že prvi večer so vlovili ribiči iz Makarske okoli deset stotov sardel. Sardele so prodajali tvojnicam po 5 din za kg. Sodijo, da bo letošnji riholov bolj bogat kot lanski.

Turški državni proračun je za prihodnje leto povečal na 1.250.000 na 262,3 milijona turških lir.

Kot odgovor na angleške ukrepe proti ladjam, ki prevažajo nemški premog, so začela nemška letala sistematično napadati vse ladje, ki odhajajo iz angleških premogovnih revirjev. Nemci hočejo na ta način preprečiti, da bi mogla Anglija dobavljati Italiji premog.

Italijanske ladje, ki so odplule iz Rotterdama z nemškim premogom, so bile odvedene v angleška pristanišča. Premog bo zaplenjen. Vendar pa ni nevarnosti, da bi se zaradi tega odnosaji med Vel. Britanijo in Italijo res poslabšali, ker bo konflikt urejen na prijateljski način.

Nemški tisk opominja Italijo, da v sporu z Anglijo ne popusti, ker je za časa sankcij zadostno spoznala angleške metode.

Nemška vlada se je v Bruslju opravičila zaradi sestrilitve nekake belgijskega letala ter izjavila, da je pripravljena urediti odškodninsko zahtevo, ki bi jo predložila Belgija.

Švicarski poslanik v Berlinu je protestiral zaradi napadov nemškega tiska na švicar in na švicarski tisk.

Na Finsko je prišla komisija Zveze narodov, da ugotovi, če so upravičene finske pritožbe, da se Sovjetska Rusija ne ravna po mednarodnih načelih vojevanja in da napada tudi civilno prebivalstvo. Najbrže bi Finci hoteli doživeti bolj učinkovito pomoč kakor pa komisija Zveze narodov.

Tudi Francija bo uvedla krušne karte, toda ne za vse vrste kruha. Slaščičarne bodo tri dni v tednu zaprte. Ti ukrepi so bili izdani, ker se Francija pripravlja na dolgo vojno.

Nemško letalo je napadlo britansko potniško ladjo »Donal«. Ladja se je vnela. Od 48 angleških državljanov pogrešajo 20, od 253 indijskih državljanov pa 80. Kapitan ladje je bil ubit.

Po zadnjih poročilih so Angleži potopili 3 nemške podmornice. Skupno bi bilo potopljenih dosega okoli 50 nemških podmornic. Tako poročajo Angleži.

V preteklem tednu je bilo potopljenih 3 zavezniških in 5 nevtiralnih trgovskih ladij, med temi tudi dve italijanski ladji.

Oton Habsburški je odpotoval v Ameriko, kjer bo propagiral ustanovitev srednjeevropske federacije, ki naj bi obsegala Avstrijo, Slovaško, Češko in Poljsko. Oton je izjavil, da je ta federacija mogoča le, če zmagajo zavezniki.

Besedilo uredbe o intervenciji Prizada na trgu vina in žganja

Ministrski svet je na predlog trg. ministra sprejel naslednjo uredbo:

Čl. 1. — Priv. d. d. za izvoz agr. proizvodov (Prizad) more za izvoz nakupovati na domačem trgu vino in žganje.

Družba bo intervenirala na trgu vina in žganja po cenah, ki jih določi minister za trgovino in industrijo v soglasju s finančnim ministrom.

Izdatki za te intervencije gredo v prvi vrsti v breme dohodkov Prizada, v drugi vrsti pa v breme državne blagajne.

Čl. 2. — Za izvajanje te intervencije bo zagotovil fin. minister Prizadu obratni kapital v višini 50 milijonov din z drž. jamstvom.

Čl. 3. — Ta uredba stopi v veljavo z njeno objavo v »Službenih novinah«.

Občni zbori

VIII. redni občni zbor Gostilničarske pivovarne d. d. Laško bo 18. marca ob 9. v salonu kolodvorske restavracije v Ljubljani. Delnice se morajo najkasneje do 13. marca opoldne deponirati pri Gostilničarski kreditni zadrugi v Ljubljani, Aleksandrova cesta 5.

20. redni občni zbor Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani bo v sredo, dne 20. marca ob 11. v sejni sobi zavoda. Delnice treba založiti vsaj šest dni pred obnim zborom, najkasneje pa 12. marca. Posest 25 delnic daje pravico do enega glasu.

Posojilnica v Trbovljah ima 45. redno skupščino v nedeljo, dne 17. marca ob 3. uri popoldne v uradnih prostorih posojilnice. Če ne bi bila skupščina ob napovedani uri sklepna, je pol ure kasneje druga skupščina, ki je sklepna ob vsakem številu članov. Letni računi so razgrnjeni članom na vpogled v poslovalnici posojilnice.

Nove knjige

»Gesellschaftssteuerrecht in Jugoslawien«

Zagrebški odvetnik dr. Hugo Holzmann je izdal pod gornjim naslovom v samozaložbi knjigo o družbenem davku. Knjiga ima 290 strani in velja 250 din. Knjigo bo izdal avtor v kratkem tudi v hrvatskem jeziku. Knjiga je posvečena predsedniku dr. Vladku Mačku. Knjiga ima najprej uvod, v katerem se pojasnjujejo razni zakonski predpisi, pravilniki in navodila finančnega ministra. Nato sledi naslednja poglavja: minimalni davek, latentne rezerve, cenzurni postopek finančnega ministrstva, obdačevanje članov upravnega sveta delniških družb, davčna rentabilnost, obdačevanje družb z omejenim jamstvom. Avtor upošteva v knjigi tudi domačo in tujo judikaturu.

Pripomniti pa je treba, da je knjiga izšla pred letošnjo davčno reformo.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce,

da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga!

Za čuvanje pravice zavarovancev do pokojnine je potrebno, da so zavarovani prispevki dejansko plačani!

To opozorilo je smatrati kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja.

Morda je ravno za Vas

Radensko zdravilno kopališče najboljšo, ker je po mnogih zdravilnih sestavinah najmočnejše v Jugoslaviji!

Sedaj imate dovolj časa, da proučite prospekte raznih kopališč in da si izberete ono, ki vam po svoji zdravilnosti najbolj ustreza! Prospekte pošilja zastoni, rado in z veseljem!

Uprava Radenskega zdravilnega kopališča
SLATINA RADENCI